

טיב הקהילה

יו"לע"י קהילת שנת בני ד'

בנשיאות מורנו הרב גמליאל רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

משיחותיו של מורנו רבינו שליט"א

סמא דיסורי קבולי

בזכות אמונתו כי ישרים דרכי השי"ת. ומדה טובה מרובה, וכשהאדם מקבל על עצמו רצון השי"ת ממתיק מעליו הדינים, כמו שמבואר רבות בספרים הקדושים, ומן הראוי להעתיק דברי האור החיים בפרשתו, וז"ל: ק"י: כי יש הפרש בין בני יעקב בידיהם למצרים כי יש מהם שבאו ברצונם לקבל גזירת מלך בלב שלם ויש מהם שהיו חוככים להתעכב מרדת לכור הברזל, וציינם הכתוב מי ומי ההולכים לפרוע שטר חוב הגלות מרצונם, ואמר בני ובני בניו אתו פירוש אלו לא הוצרך להביאם הוא אלא הם מעצמם באו אתו בדומה לו, ואחר כך סדר אותם שלא באו מרצונם עד שהוצרך יעקב להורידם בעל כרחם, והוא אומרו בנותי ובנות בניו וכל זרעו פירוש בני בניו אלו הביא אתו מצרימה פירוש הוא הביאם לא לרצונם באו. וראיתי לתת לב לדבריהם ז"ל (שמד"ר פ"א) שאמרו שכל זמן שאחד מיורדי מצרים קיים לא התחיל השעבוד דכתיב (שם א) וימת יוסף וגו' וכל הדור ההוא פירוש שירדו מצרים אז התחיל השעבוד, כי אולי שזה היה להם לתשלום קבלת גזירת מלך ברצון פקע מהם השעבוד כי סמא דיסורי קבולי. והעד הנאמן לזה גם כן כי יוכבד וסדר בת אשר היו מיורדי מצרים (ב"ר פ"צ) ובימיהם היה השעבוד, והטעם הוא לצד שהביאם יעקב ולא מרצונם, ועיין בדברי הוזהר (ויקהל קצ"א) בפירוש פסוק אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על ה'. עכ"ל.

ועל יסוד דבריו הקדושים ניתן לפרש את האמור ביסוף (לעיל ט"ז) 'ויקח אדני יוסף אתו ויתגלה אל בית הסהר מקום אשר אסירי המלך אסורים ויהי שם בבית הסהר' דהנה על פי פשוטו של מקרא נראה כי נכפלו הדברים, שהרי בתחילה כבר נאמר כי אדוני יוסף הכניסו לבית הסהר, וכיון שכן פשיטא שהיה בבית הסהר, ומה משמיענו שוב הכתוב באמרו 'ויהי שם בבית הסהר'? אלא שכיון הכתוב להודיע כי מאחר שראה יוסף את מצבו הבישי, ואיך שאותה ארורה הפכה הקערה על פיה, לא התמרמר כלל, אלא קיבל את הדברים מאהבה, בידעו שזהו רצון השי"ת, וזהו 'ויהי שם בבית הסהר' שיוסף עצמו אכן הסכים ששם הוא מקומו. וכיון שכן מאחר שהצדיק עליו את הדין תיכף ומיד נמתקו הדינים מעליו, וכנאמר בפסוקים שלאחריו (שם, ט"ז) 'ויהי ה' את יוסף ויש אליו חסד ורחמים בעיניו שר בית הסהר' תיכף זכה לחוט של חן שהצילו מסבל מתמשך רבות בשנים, ובמקום שיישב שם כאחד השפלים והנבזים נתמנה ע"י שר בית הסהר כאדון על כל האסירים, כנאמר בהמשך (שם, ט"ז) 'ויתן שר בית הסהר ביד יוסף את כל האסירים אשר בבית הסהר' ומתוך כך נשתלשלו הדברים שספרו שר המשקים והאופים את חלומותיהם לפניו, והיא אשר הביא לבסוף שנתעלה ונעשה למלך.

הרי לנו כי אותו צדיק לא זכה לגדולתו כי אם בזכות שהצדיק עליו את הדין, ומכאן עלינו לקחת חיזוק ומוסר ולהתחזק בעתות צרה ולדעת כי כל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ובזכות זה יתמתקו כל הדינים מעלינו, וזוכה לחיים ארוכים טובים ומתוקנים.

ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייד: ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השינו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם: (ס"ח, ט) כהקדמה לדברינו נעתיק לשונו של ה'דעת זקנים' שהיה מבעלי התוספות על הכתוב הנזכר, וז"ל: כמה ימי שני חייד. פשט לפי שראהו זקן מאד ושערות ראשו חקנו לבנות מרוב הזקנה שאל כן והוא ענהו ימי מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים כלומר מעטים הם שנותי אלא מתוך רעות שהיה לי קפצה עלי זקנה. מדרש בשעה שאמר יעקב מעט ורעים היו אמר לו הקדוש ברוך הוא אני מלאתיך מעטו ומלכך והחזרתי לך דינה גם יוסף ואתה מתרעם על חייד שהם מעט ורעים חייד שמנין התיבות שיש מן ויאמר עד בימי מגורי כן יחסרו משנותיך שלא תחיה כחיי יצחק אביך והם ל"ג תיבות ובמנין זה נחסרו מחייו שהרי יצחק חי ק"פ שנה ויעקב לא חי אלא קמ"ז. עכ"ל.

דברים אלו מבהילים על הרעיון, הרי המדובר כאן הוא ביעקב אבינו שהיה בחיר האבות, ויעקב הלוא מדתו הוא 'תפארת' וענין מידה זו היא לכוון בכל המעשים לפאר בהן את הקב"ה, ואם כן בודאי כשאמר יעקב דברים אלו לא כיוון כלל להתרעם ח"ו על הקב"ה, כי דבר זה הוא היפך מידתו, אלא שסיפר הדברים לפי תומו, ובודאי שהצדיק עליו את הדין, ואף על פי כן, כיון שהיה נראה מלשונו שיש מושג של רע ח"ו אצל הקב"ה, שילם על כך בחייו, ול"ג שנות חיים נשללו ממנו ורחמנא לשינבן. יתר על כן - דייק הגאון רבי חיים שמולאביץ זצ"ל - הלוא אלו ה"לג תיבות אין הכל דברי יעקב, כי שמונה תיבות הראשונות היא שאלת פרעה, ולמה לו ליעקב להתחייב בעונש על דברי פרעה? ותייך, שכיון שמראהו של יעקב גרם לפרעה לשאול שאלה זו, כמובא במדרש הנזכר 'לפי שראהו זקן מאד ושערות ראשו חקנו לבנות מרוב הזקנה שאל כן' נמצא שגם שאלת פרעה באה כתוצאה מהרגשותו של יעקב, וכיון שכן התחייב גם על דבריו. ולמדנים מכאן שעצם הבעת פנים של צער אינו נוחא כלפי שמיא. כי רצונו של מקום הוא, שעל האדם להבין כי כל העובר עליו הם טובות, ואף שלענין הגשמית נראים לפעמים הדברים להיפך ח"ו, בכל זאת יאמין כי טובות המה, וכנאמר ז"ל (ברכות נ"ד) חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה, וזה לא שייך כי אם מתוך אמונה שגוף הצרה היא טובה.

עליו להתבונן, אם יעקב שלא כיוון באלו הדברים להתרעם ח"ו על מדותיו של הקב"ה, אעפ"כ שילם מחייו יקר על פליטת פיו, מה נאמר ומה נדבר על האדם שאינו מרצה מההנהגה העליונה עמו, ומתנה צערו מתוך התמרמרות על מצבו העגום, הרי זה האדם אינו יודע מה מעולל הוא לעצמו, ואכן רואים אנו כי אלו האנשים אשר תמיד נותנים עיניהם במה שחסר להם, ואינם מרצים מההנהגה העליונה ח"ו, אלו האנשים אין קץ לסבלם, ולענין הבשר לא ניכר סיבה לחלות בה סבלם אם לא שנאמר כי עצם הדבר שאינם מרצים ממצבם היא סיבה מספקת לכך, אין האדם יודע כמה צער ועגמת נפש חוסך הוא

בס"ד

פרשת ויגש

ט' טבת תשע"ז

גליון 333

למי אימץ יושלים

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הדח"נ 4:15

מוצש"ק 5:32

ר"ת 6:09

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוזק"ש א' 8:25

סוזק"ש ב' 9:10

סוז"ת א' 9:31

סוז"ת ב' 10:01

טיב המערכת

ובואו אלי ואתנה לכם

מסופר על רבי שמעון בר יוחאי שחלם לבילי ראש השנה שבני אחרות נתבעים למלכות שש מאות דינרים, מה עשה, מינה אותם להיות פרנסים על הציבור, שאלו אותו מנין ניקח כסף? אמר להם הוציאו משלכם, ומה שאתם מוציאים תרשמו, ובסוף השנה כל סכום שיחסר לכם אני אשלים, בסוף השנה הלשינו עליהם למלכות, ויום אחד כשהיו עוסקים בסחורות משי הגיע פקיד מבית המלכות ותבע אותם להכין בגד חשוב למלך או לתת שש מאות דינרים, ולקחם לבית הסהר.

כששמע על כך רבי שמעון בא לבקרו ושאלם כמה כסף הוצאתם במשך השנה, בדקו בפנקס וראו שהוציאו חמש מאות תשעים וארבעה דינרים, אמר להם רשבי' תנו לי ששה דינרים ואוציא אתכם, הם לא הבינו אין זה ייתכן, אבל האמינו לרשבי' ונתנו לו, הלך רשבי' לשומר הזקן ושיחד אותו בששה דינרים אלו והוציאם, שאלו האחינים את רשבי' אם ידע שכן יהיה להם, ענה להם 'כבר מראש השנה ידעתי', שוב שאלו אותו למה לא אמרת לנו והיינו נותנים את כל הסכום מיד לצדקה? ענה להם 'רציתי שתתנו את הכסף לשם מצוות הצדקה'.

יוסף הצדיק מזמין את אחיו שיבואו לגור בארץ מצרים 'כי זה שנותיים הרעב בקרב הארץ'. ועוד חמש שנים אשר אין חריש וקציר, ובכך היה יוסף בטוח כי הוא זה שעושה חסד עם אביו ואחיו, אבל בפועל כשהגיע יעקב אבינו למצרים נתברכה הארץ בזכותו ונפסק הרעב, ולא רק שהמצרים לא פרנסו את יעקב ובניו, אלא שהם הרוויחו מכך שאותה משפחה באה לגור בארצם.

לפעמים קשה לאדם לתת מכספו לאחרים, ואם הוא כבר נותן הוא מרגיש שחייבים לו על כך תודה גדולה, אבל האמת היא כמו שאמרו חז"ל, 'יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית', כי בזכות החסד שאדם עושה הוא ממשיך על עצמו ועל קרוביו שפע, וייתכן מאוד שכל מה שיש לו זה רק בזכות שנותן לאחרים, אם כן כמה צריך האדם להודות לעני שהסכים לקבל ממנו צדקה, כי הקבלה שלו - היא הנותנה האמיתית!

(עפ"י טיב התורה-ויגש)

עדכון זמני קבלת קהל בבית פורנו ורבנו שליט"א אך ורק בתא קולי שפספור 052-7168366

ניתן לשפוע את שיחותיו של פורנו ורבנו שליט"א בפספור מיוחד וישייר לשיחות בלשון הקודש: 073-2951320 לשיחות באידיש: 073-2951321

שיחתו השבועית של מורנו הרב שליט"א בכל ליל שישי בין השעות 9:00 - 10:00 תפילת ליל שבת - פנחה - 15 דק' לפני השקיעה שחרית של שבת בשעה 8:30 בבית מדרשנו רח' ישעיהו 7 י-ם

טיב הוודעות

הלכות עשרה בטבת

ובירך עליו וזכר שהוא צום ואסור באכילה, בשערי תשובה (תקס"ח סק"א) מביא דעות בזה, ובתשובה"נ (ח"א סי' ש"ט) הכריע דבתענית ציבור אסור לטעום אף שבירך, שלא הותר לו לעבור אסור מדעת הואיל ועשה אסור בשוגג שלא מדעתו, ברם כל זה במשקל דלא שייך טעימה בלי שיבלע מעט, אבל במאכל נכון שיטעום ויפלוט.

טז. כל השרוי בתענית, הרי זה לא ינהג עידונין בעצמו ולא יקל ראשו ולא יהיה שמח וטוב לב, אלא דואג ואונן כענין שנאמר, מה יתאונן אדם חי' (שיר"ה סי' תקס"ח ס"ב), וישמור עצמו מן הכסע, ואם יש לו משא ומתן יעשה באמונה ובנחת ביותר שלא יבוא לכלל כעס (מ"ב סק"ז).

יז. צומות הללו, מותרים ברחיצה וסיכה ונעילת הסנדל ותשמיש המטה, ואין צריך להפסיק בהם מבעוד יום, דבשעה שרצו וקבלו עליהם לצום בכל הארבע תעניות, לא קבלו עליהם שיהיו בחומר תענית צבור כט' באב, לפי שאין רוב הצבור יכולין לעמוד בה, ומותר בהם באכילה ושתייה בלילה (ס"ב וי"ב סק"ז).

יח. ובעל נפש יחמיר בכולן כמו בט' באב, והיינו לאסור בכל העיניניים וכן להפסיק מבעוד יום, חוץ מנעילת הסנדל שאין להחמיר משום חוכא וטלולה, וכן רחיצה בצונן יש לומר דמותר בג' צומות, והוא הדין פניו ידיו ורגליו בחמיני יש לומר דשרי (מ"ב סק"ו ש"ה צ"ח סק"ח ט).

ראוי להמנע (הליכות אבן ישראל), ודוקא קטן שיש לו דעת להתאבל (מג"א סק"ב), ומותר להאכילו בידים (תחן לנער פכ"א ס"א).

י"א. חולה שאין בו סכנה, [דהיינו שחלה כל גופו או נפל למשכב], אינו מתענה, ואסור להחמיר על עצמו (מ"ב סק"ז), ואם החולה יכול להתענות תענית שעות ולא יזיק לו התענית כלום, כתב בספר אבני נזר (ס' תק"מ) ובמועז"ז (ח"ה סי' ש"ה) שאין צריך לצום כלל, משום שבחולה לא גזרו כלל לצום, **ובכל אופן יעשה שאלת חכם.**

י"ב. בד' צומות לא גזרו על חולה, אבל כשאוכל צריך לאכול בצינעא, והטעם נראה שאם רואים אחר אוכל, זה מביא אחרים שלא מבינים שהוא חולה להקל בצומות הללו, ולכן אין לנהוג היתר בפני אחרים, אבל בידוע לכל שהוא חולה נראה פשוט שמותר (תשובה"נ ח"ב סי' רס"ח).

י"ג. מי שחש בראשו, מותר לקחת תרופה נגד כאבים שטעמה מר, ואם אינו יכול לקחתה בלי מעט מים יקחנה עם מעט מים (מבית לוי, הליכות אבן ישראל).

י"ד. מי שטעה ואכל בהם, מ"מ צריך להשלים התענית אחר שאכל, דמי שאכל שום יחזור ויאכל שום? (מ"ב סק"ג), ואין צריך להתענות יום אחר אם לא שכונתו לכפרה, וכן איתא במהרי"ל שציוה לאחד להתענות אח"כ לכפרה (ס' תקס"ח מ"ב סק"ח), ואם קשה עליו להשלים התענית ביום אחר, יפדה התענית בצדקה (כה"ח סק"ז).

טו. אחד שלקח בידי דבר מאכל בתענית

דאע"ג דימי רגל ושמחה שלו היא ואין אבילות חדשה חלה בהם ואין שמחה אלא באכילה, מ"מ כיון דרגל שלו רגל יחיד מדברגן ותעניות אלו הם דרבים, אתי אבילות דרבים ודחי רגל דרבנן, ועוד דיחיד מקרא מלא דיבר הכתוב אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי' (ב"ה"ל ד"ה חייבין).

ז. בסעודת שבע ברכות בליל התענית מותר בריקודים (הליכות אבן ישראל).

ז. אם חל בו ברית מילה, נותנין הכוס לתינוק לשותות (תקנין מ"ב סק"ז).

ח. הכל חייבים להתענות ארבע צומות הללו ואסור לפרוץ גדר, ר"ל אף על גב דמסקינן בגמרא דבזמן דאין מצוי גזירות עובדי כוכבים על ישראל תלוי הדבר ברצון ישראל, דהיינו אם רצו רוב ישראל והסכימו שלא להתענות בה' צומות הרשות בידן, כתבו הפוסקים דעכשיו כבר רצו וקבלו עליהן כלל ישראל מדור דור ואסור לפרוץ גדר (ס' תק"ג ס"א וי"ב סק"א).

ט. הכל חייבים להתענות, בן מבן י"ג שנה ויום אחד, ובת מבת י"ב שנים ויום אחד חייבים להתענות (ב"ה"ל ד"ה חייבין).

י. והקטנים שיש להם דעת להתאבל, אף על גב שאין מחייבין לחנם אפילו בן י"ב שנה, ואפילו בתענית שעות, מ"מ ראוי לחנם שלא יאכלו רק כדי קיום הגוף לחם ומים או שאר מאכל פשוט לפי התינוק כדי שיתאבלו עם הצבור (מ"ב סק"ה), [וי"א שכל מאכל שאינו לתענוג אלא לצורך בריאות מותר לאכול, ורק מאכל שהוא לתענוג

א. חייבים להתענות בעשרה בטבת, מפני דברים הרעים שאירעו בו (ס' תקמ"ט ס"א).

ב. עשרה בטבת מתענין, שבו סמך מולך בבל נ"נ הרשע על ירושלים והביאה במצור ובמצוק ומוזה נמשך החורבן (מ"ב סק"ב).

ג. והוא מדברי הנביאים כדכתיב בקרא (זכריה ח) צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי וגו' ואחז"ל וכו' וצום העשירי זה עשרה בטבת שהוא בחודש העשירי (מ"ב סק"א).

ד. וכל אלו הימים כל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שאירעו בהם כדי לעורר הלבבות לפקח על דרכי התשובה ויהיה זה זכרון למעשינו הרעים ומעשי אבותינו שהיה כמעשינו עתה עד שגרם להם ולנו אותן הצרות שבזכרון הדברים אלו נשוב להטיב כמו שנאמר והתודו את עונם ואת עון אבותם וגו', ולכן חייב כל איש לשום אל לבו באותן הימים ולפשפש במעשיו ולשוב בהן כי אין העיקר התענית כמש"כ באנשי גינה וירא ד' את מעשיהם ואמר חז"ל את שקם ואת תעניתם לא נאמר אלא את מעשיהם ואין התענית אלא הכנה לתשובה לכן אותם האנשים שכשהם מתענים הולכים בטויל ובדברים בטלים תפשו הטפל והניחו העיקר ומ"מ אין לפטור את עצמו בתשובה בלבד כי ימים אלו הם מ"ע מדברי הנביאים להתענות בהם (מ"ב סק"א).

ה. חתן שחל אחד מארבעה צומות בתוך ימי שמחת לבו, חייב להתענות בהם,

טיב ההתחזקות

העוד אבי חי

ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי וגו'. הנה כבר עמדו המפרשים בביאור הפסוק הלזה, מה היא פשר שאלה זו ששאל יוסף לאחיו העוד אבי חי, שלכאורה יפלא מאד, והרי כל הטענות הקשות שנאמרו עד עתה כלפי יוסף טרם נתוודע אליהם היו מוסבים בעיקר על צערו של אביהם הזקן אם יראה שבנימין לא שב אליו. וכבר נאמרו פירושים וביאורים על כך בדרך הפשט והדרש, ואף אנו נאמר בדרך הרמז על פי דרכנו.

כי הנה באותה שעה כאשר יוסף הצדיק עמד להתוודע אל אחיו, ביקש אף הוא לגלות בפניהם כי עודנו עומד בצדקותו וקדושתו, ועל אף היותו טמוע כל כך הרבה שנים בתוך זוהמת מצרים אשר היא קשה מכולן והיא ערוות הארץ, עם כל זאת עודנו נשאר בקדושתו, וזהו אמרו: אני יוסף - כי עודני מושלם בבחינת יוסף שהיא מידת היסוד ברית קודש. ונתכוין לגלות בפניהם את סוד הדבר האין שהצליח להתקיים חרף כל הקשיים והנסיגות שעמדו בפניו, והתשובה לדבר, שהיה תמיד מציייר לנגד עיניו את דמותו של יעקב אביו, וזהו אמרו: העוד אבי חי, כלומר, על כל ענין וענין שנזדמן לידי, אם זה נסיון לדבר עבירה ח"ו, או בשאר ההנהגות שהייתי מסופק וחוכך בדעתי מה הוא דרך האמת והיושר, הייתי תמיד מציייר בדעתי מה היה אבי מגיב על הנהגה כזאת או על מעשה כזה שהנני חושב עתה לעשות, האם היה לו נחת

ילך בה ומה היא המעשה אשר יעשה. ונתחדש לנו בפרשה זו חידוש נוסף, כי גם בעת אשר אבותיו אינם עמו, אם מפאת ריחוק המקום, או שכבר הגיעו לאריכות ימיהם ושנותיהם, אף על פי כן עדיין לא נותק הקשר, כי יש ביכולתו של האדם להמשיך את הקשר עם אבותיו ואבות אבותיו גם כאשר באופן פיזי הוא מנותק מהם, אך ברוחו יכול הוא לשמור על קשר תמידי, להיות תמיד שוקל בדעתו מה היה אביו עושה במצב כזה, וכמה נחת רוח היה רווה ממני במצבו הנוכחי, ואין ספק כי הדרך הזאת סופה תביא לידי הצלחה בלתי משוערת ועלייה נפלאה בכל העינינים.

וכן שמעתי מכבוד אבי מורי זצוק"ל, שנתיתם ל"ע בצעירותו בהיותו ילד קטן כבן שמונה, וכמעט שלא זכה להכיר את אביו בחיים חיותו, וסיפר לי לימים סוד הדבר מה שהחזיק אותו באותו ימים קשים אשר הנסיגות אז רבו מאד כידוע, ובפרט לילד יתום כפי מצבו ומעמדו, אך זאת היתה לו מאת ד' שנתן בדעתו חכמה ותבונה, והיה תמיד מציייר לנגד עיניו את דמותו האצילית של אביו יקירו שהיה אדם גדול מאד, והיה מציייר במחשבתו את הליכותיו והנהגותיו הטהורות של אביו כפי מה שזכה לשמוע מאוהביו ומכיריו, ועל פיהם היה שוקל את כל הליכותיו והנהגותיו להיות אף הוא ממשיך בדרכו הטהורה. והאיש ההולך בדרך זו מובטח לו שלא יבוש בעולם הזה ולא יכלם לעולם הבא.

תוכחה מתוך אהבה וקירוב

**"וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוֹדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי וְגו' וְאֵל יֵחָר אַפֶּךָ
בְּעֵבְדֶּךָ, בִּי כְמוֹךָ כְּפָרְעָה"**

(מד, יח)

שעה של קורת רוח בעולם הזה

חתונת חורף ארוכה שהחלה לפני השקיעה תפסה לי זמן יקר מפז. לתומי חשבתי כי אמצא בית כנסת בקרבת האולם אך התחוויר לי כי החתונה נערכה באזור מרוחק מבתי כנסיות ומבתי מדרשות.

עתה הייתי תקוע במקום ללא יכולת להכין את שיעור הדף יומי שעלי למסור עם שחר.

בצר לי שחתי מחוץ לאולם לגיסי את מועקתי כי אילו ידעתי הייתי מביא גמרא קטנה לניצול הזמן להכנת השיעור, שאלתי אותו היכן ניתן להשיג גמרא במקום הזה? תוך כדי דיבור פנה אלי איש והציע לי גמרא שוטנשטיין מרכבו, שמחתי מאוד על הישועה וצעדתי בעקבותיו לרכב, בדרך לרכב הרהרתי לעצמי היכן אשב ללמוד בריכוז בגמרא והלוא באולם יפריעו לי כל רגע בברכות מזל טוב ולא יתנו לי להתרכז, עודי מנסה לחשוב על פינה שקטה והאיש פותח את רכבו המסחרי ומציע: "תשמע, באולם לא תצליח להתרכז כראוי, אולי אשאיר לך אור דולק ותשב ללמוד כאן בתוך הרכב שלי בהשקט ללא הפרעות עד שאסיים לשמח חתן בחתונתו?"

שמחתי מאוד על הצעתו וישבתי נינוח ובשקט ללמוד ולהכין את השיעור של מחר. כעבור שעה ארוכה סיימתי להכין את השיעור כדבעי וכבר רציתי לגשת חזרה לאולם אך כעת לא ידעתי מה לעשות, הרי לא אוכל להשאיר את הרכב לבדו בחנייה, פתוח מבלי יכולת לנעלו עם מפתח.

החלטתי להמשיך ללמוד עד שיגיע בעל הרכב. לא חלפו דקות אחדות ובעל הרכב הופיע כדי לצאת לדרכו.

בעל המעשה: י.ו.

'שיעור בהשגחה'

בישיבתנו הקדושה יש גם כולל אברכים, מדי שבוע מוסר אברך אחר 'חבורה' (שיעור ערוך) לשיעור ג' בנושא הנלמד בישיבה.

השבוע לא מצא המשיגי אברך שימסור לנו 'חבורה', הוא הסתובב בין האברכים ושייתף אברך רציני במועקתו בידועו כי האברך הזה לא יכול למסור שיעור מכיוון שהוא מקפיד מאוד על הזמנים וסדרי לימודיו ואינו מבטל את החברותא שלו ויהי מה. אותו אברך שקדן הציע את עצמו בנמקו כי בדיוק היום בפעם ראשונה מזה שנה שהחברותא לא יכל להגיע, האברך השקדן הזה מסר שיעור ארוך ומקיף בבהירות כיאה לתלמיד חכם השוקד על תלמודיו יומם ולילה...

בעל המעשה: ב.ר.

כשנכנס בקדוש פנימה ועמד בפני הצדיק, הפריעו מלבושי המודרניים למרן החזון איש, וביקש לעוררו על כך, הוא פתח עמו אפוא בדברי חידה משובבים: הנה עתה - אמר החזון איש בחיוך רחב - התעוררה לי 'חקירה' בסוגיא דשן בפרק קמא דבבא קמא. הנה ידוע שהבהמה האוכלת כדרכה הרי זו תולדה דשן ומשלים נזק שלם, אבל באם אכלה שלא כדרכה הרי זה משונה, ואין משלם אלא חצי הנזק.

ומעתה יש לדון, כיצד ישלם המזיק אם אכלה בהמתו את 'כובע קש' זה שלראשך, מצד אחד 'קש' הוא קש... וזה מאכלה של הבהמה תמיד... אך מצד שני הרי זה שלא כדרכה, שכן אין דרך בני תורה ללכת עם כובע שכזה, ואינה רגילה לראות אנשים המלובשים בכובע קש... ואם כן אין זה כדרכה, שמשונה היא אכילת כובע קש מראשו של בן אדם... ויש לדון בזה.

הלה הבין היטב את משמעות החקירה לגבינו... ועל אתר הצהיר שיחליף בעזרת השם את כובעו תיכף, וזכה לקבל ברכה טובה מפי הצדיק.

[פרטיות קובץ מס' 140207]

~ ~ ~ ~

סיפר לי רב גדול אחד, מגדולי מחזירי התשובה בדורנו, על טיב מעשה מופלא של 'קירוב רחוקים' שהיה אצל אחד האדמו"רים מצדיקי הדור שלפנינו. אחד מחסידי הקרובים של אותו צדיק קדוש עליון, התאונן בפניו בדמעות ורחחות אודות אחד מבניו, שנפל ל"ע והתדרדר אלי פי שחת. הכל התחיל בכך שהתחבר עם חברה קלוקלת של צעירים 'נושרים' פורקי עול תורה ועול מצוות, והיה קשה מאוד לנתקו מאותה חבורה בישא.

עם השנים נעשה הבחור מגדולי הנושרים, ולא ארכו הימים עד שעמד להינשא לאשה נכרית רחמנא ליצול. אביו השבור והרצוף לא ידע את נפשו, ובכה בפני רבו על גורל נפש בנו. הוא קונן על כך שבטרים שיסדר להם הכומר הנוצרי את נישואיהם, הרי צריך הוא מתחילה 'להשתמד' רחמנא ליצול, ולכרות את עצמו לגמרי מן העם היהודי חלילה. וכבר אמרו בגמרא עירובין (ט) שאברהם אבינו ע"ה עומד על פתחו של גיהנם, וכל מי שהוא מהול אינו מניחו להיכנס פנימה, בזכות קדושת הברית. אבל הנושא אשה נכרית אין אביו הזקן מכיר, מחמת הפגם הנורא, [ועיין שם בטעמא דמילתא], ונמצא יורד לעמקי שאול תחתית.

הרבי הקדוש חקר ושאל רבות אודות הבחור וטיבו, והרהר הרבה בדבר, ולבסוף נענה אל האב ואמר: תשתדל נא לעשות כל טעדי שבעולם כדי שיבוא אצלי, ואף אם יהיה זה קשה ביותר תהפוך עולמות

פירש רש"י: "ואל יחר אפך - מכאן אתה למד שדיברו אליו קשות. כי כמוך כפרעה - חשוב אתה בעיני כמלך, זה פשוטו. ומדרשו, סופך ללקות עליו בצרעת, כמו שלקה פרעה על ידי זקנתי שרה וכו'" ע"כ.

פתח הכתוב בפרשתנו: "ויגש אליו יהודה", וכבר תמהו המפרשים, הלא אצלו היה עומד ועמו הוא מדבר, כמבואר בשלהי פרשת מקץ, ומהו אם כן "ויגש אליו". ברם התורה הקדושה בוודאי לא באה לספר לנו כאן מעשיות בסתם, כי אם מעשה אבות סימן לבנים, וללמדנו אורחות חיים בכל דבר. ובכאן למדנו כיצד ניגשים לדבר דברי מוסר קשים ונוקבים, שמתחילה צריך לקרב בדברי ריצוי, ולא להרחיק ולהשפיל. כי כשמטיפים מוסר מתוך ריחוק, פועלים את ההיפך הגמור מן התכלית הנרצח, ורק על ידי שמקרבים האדם ניתן להוכיחו יפה.

הוא שפותח הכתוב "ויגש אליו יהודה", אף שכבר היה עומד אצלו, ללמד שניגש אליו והתקרב אליו תחילה, כדי שיוכל לדבר אליו קשות.

וכמו שהדגיש ואמר: "כי כמוך כפרעה, חשוב אתה בעיני כמלך". כי רק כשמחשיבים ומקרבים ומעריכים את האדם ניתן לדבר דברי מוסר.

ומאוד צריכים לזהר בזה, ולדאבוננו רבים אינם יודעים כיצד ואין לחנך ולדבר דברי מוסר. ולא די שאין מקרבים את השומע בדבריהם, אלא אף מרחקים אותו יותר, ורבים חללים הפילה צורת הנהגה זו.

[טיב התורה פרשת ויגש, עין שם עוד]

~ ~ ~ ~

מידת אהבת ישראל של מרן החזון איש צוצק"ל היתה במידה גדושה מאוד, תמיד היה על לשונו מן המוכן מילה של עידוד לחזק איש ישראל. גם כשנצרך להעיר בדברי מוסר וביקורת היה אומר זאת מתוך קירוב, ובחיוך מאיר פנים, שיהיו הדברים ערבים ומתוקים לאוזן.

פעמים רבות היה מתבל את דבריו באמרה שנונה, או אפילו בדברי בדיחותא ובדרך צחות, כדי להמתיק הדברים. והיה רגיל לומר, שמילה טובה ליהודי נצרכת לפעמים לנפשו יותר מלחם וחלב.

פעם נכנס אל ביתו של החזון איש תייר יהודי שהגיע מארץ רחוקה, כשלאראשו חבוש היה כדרכם של תיירים בכובע קש - כנראה שבדרך טיולו הנעים ברחובותיה של בני ברק יצ"ו, הגיעה השמועה לאוזניו שביתו של הצדיק פתוח בפני כל יהודי, וכל הרוצה יבוא ויכנס לבקשת עצה וברכה. נכנס אפוא גם הוא והשתלב בתור הארוך, כדי לזכות לחזות בזיו פניו של אותו צדיק ולהתברך מפיו.

ותמצא הדרך שיבוא אלי!

האב יצא בלב כבד, המשימה שהטיל עליו הרבי לא היתה פשוטה כלל ועיקר, הבחור כבר יצא זה עידן ועידנים לתרבות רעה, ומקפיד שלא לבקר כלל בין אחיו החרדים, בקושי פוגש הוא לפעמים את אביו ואת אימו... ובוודאי שלא יסכים בשום אופן להתייצב בפני האדמו"ר, אחר שבעט ומרד בכל הקדוש והיקר, וכל תהלוכותיו ומלבושיו כאחד הגויים.

האב התייעץ עם מומחים בדבר, ולאחר דיונים רבים עלתה בידם 'לתפור תיק' עסקי מסוים... שיש בו רווחים כספיים גדולים, שיקרצו לעינו של הצעיר. אך התנאי לביצוע אותה עסקה היה בכך, שהרבי עצמו יתן את הסכמתו עליה. הבחור נתן את הסכמתו בדבר, כשאני מעלה על דעתי שאביו הוא שעומד מאחורי כל אותה יוזמה... ונקבע זמן למעמד חתימת החוזה בבית הרבי. כשהגיע הלה לביתו של הרבי, התקבל על ידו בחביבות עצומה, הוא ממש 'הופתע' לנוכח האהבה והקרבה הגדולה שהרעף עליו הרבי! בתוך תוכו היה בטוח שכולם 'שונאים' אותו, ומלאים כנגדו טענות ומענות... והנה הרבי הקדוש מקרבו ומחבבו.

כמוכן שלא דיבר עמו הרבי מאומה בענייני יהדות, אף לא מילה אחת, כי אם 'כביכול' בענייני העסק בלבד, ובשאר ענייני העולם הגדול... והכל מתוך חביבות וקירוב עצום! הבחור יצא מן הפגישה כשהוא מוקסם עד עמקי נשמתו! בעקבות אותה פגישה 'סידור' העסקים עוד כמה פגישות נוספות, ובכל פעם שרצו להתקדם [כאילו] בעסקה שביניהם, ולהעביר את התשלומים לבחור, היה הדבר צריך להתבצע רק בהסכמתו של הרבי ובנוכחותו. הם נימקו זאת בכך שבעסקה גדולה שכזו כדאי שתהא דמות של רב אחראי המכריעה בכל דבר ועניין... אביו המסור מימן מכספו את כל התשלומים הרבים, שנצרכו לשלשל לכיסו של הבחור, שנהנה מאוד מהתקדמות העסקים והרווחים היפים... כשאני מעלה על דעתי כלל, שכל זה אינו אלא 'טריק' כדי להפגישו עם הרבי... לאחר כמה פגישות שכאלו, נעשה הבחור מקורב מאוד אצל הרבי, וכבר המתין בקוצר רוח לפגישה הבאה... שמלבד הכסף הרב שהביאה לו, מצא גם אדם הקרוב אל לבו ואוהבו ומוקירו, ואינו 'מטיף' לו שוב ושוב על דרכו הנלוזה.

אבי הבחור בראותו שאין הרבי משוחח עם הבן אודות תכלית החיים כלום, ומתעלם מכך שעומד הוא להינשא עם חברתו הנכרית. נכנס אל הרבי כשכולו מלא מתח וחרדה, ושאל מה יעלה בסופו של דבר? הלא כבר פיזר

כאן הון רב, ועדיין לא נראה שום התקדמות או שיפור עם בנו הסורר! - אך הרבי הרגיעו, ואמר: התאזר נא בסבלנות ובתפילות, ותראה שקרובה ישועת ה'.

הרבי הקדוש הסביר והטעים לאב את דרכו, הנה במקרה ספציפי של בחור זה הגעתי למסקנה שאין שום דרך כי אם לקרבו ולהתחבר עמו מאוד, וכך ככל שיתחבר יותר אל הקדושה כן יתנתק מן הטומאה. ולכן ביקשתי שתביאנו אלי, ומוכרחים אנו לקרבו בעבותות של אהבה עזה, עד שתחלחל בו פנימה.

והנה לאחר תקופה התרחש הפלא הבלתי ייאמן, לבו של הבחור התהפך בקרבו, ככל שנעשה יותר ויותר מקושר ומחובר באהבה עם הצדיק, ונוכח שהוא אוהבו באמת ודואג לו ומרחם עליו, ואין בו שום שנאה כגדו חלילה. החלו קשריו עם אותה נכרית מתרופפים ומתנתקים, עד שלבסוף עזב אותה לגמרי!

לא חלפו כמה חודשים, ובאחת מפגישותיו הקבועות עם הרבי פרץ לפתע הבחור בבכי מאין הפגות, וביקש לסדר לו דרך תשובה! שכן ברצונו לחזור לחיק היהדות. ואכן ישב עמו הרבי ביישוב הדעת, וסידר לו 'סדר חיים' חדש ומחודש.

הבחור נכנס לישיבה והחל ללמוד בהתמדה ושקידה עצומה, כדי להדיק את כל הפער שנחסר לו במשך השנים... ועד מהרה בנה בית נאמן בישראל, וזכה לראות דורות ישרים ומבורכים, זרע ברך ה'.

טיב זה המעשה שווה כמה מיליונים! בפרט למחנכים ולמחזירים בתשובה, ללמדנו פרק בהלכות חינוך, כיצד לקרב איש ישראל אל אביו שבשמים. ולפעמים במקרים מסוימים הדרך היא רק באהבה ודרכי נועם, וכמוכן צריך לבדוק כל מקרה לגופו.

[פרסיות קובץ מס' 14020-6]

~ ~ ~

הגאון הצדיק המפורסם רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, ריש מתיבתא דישיבת טשיבין המפוארה, שימש בין תפקידיו הרבים והמגוונים גם כנשיא המפעל הנהדר של 'טהרת המשפחה'.

פעם נערך בביתו 'דינר' קטן למען טהרת המשפחה, בעקבות הגעתם לארץ של כמה מיליונרים עשירי עולם, שהיו בטיול בארץ.

העסקנים ארגנו 'ערב' מיוחד, פתחו שולחנות מפוארים שעליהם הוגשו מאכלים יקרים ומשובחים ביותר, והכל בתוך ביתו הפשוט והצנוע של הגאון הצדיק, אשר כדרכו בכל דבר שבקדושה נענה בחפץ לב, ויאמר הנני לכבוד טהרתם של ישראל.

ההצלחה של אותו 'דינר' היתה למעלה מן המשווער, הגבירים התרגשו מאוד לשבת בתוך הבית הקטן והפשוט של הגאון המפורסם, אשר קיבלם בחביבות יתרה וקירבם בסבר פנים יפות כדרכו. הנאומים שנישאו בשבחו של המפעל הכביר פעלו את פעולתם, והעשירים הגדולים הוציאו סכומים עצומים בלב טוב.

והנה בצאתם מן הבית, החווה אחד מתלמידיו של ר' אברהם על אחד מאילי ההון שהשתתף בדינר, ואמר לרבי אברהם שגביר זה הוא אחד מעשירי העולם [מיליארדר] שגם אם ימלאו את כל החדר הזה כולו מן הרצפה ועד התקרה בשטרות ירוקים של אלף דולר... עדיין יישאר אצלו כסף רב כדי להיקרא גביר אדיר!

ר' אברהם הבחין בעיניו הבורקות של האיש, מעט 'קנאה' באותו ממון רב... וביקש להוכיחו על כך. הוא פתח אפוא לפניו את מסכת פסחים בדף כ"ז ע"ב, והראה לפניו תוספות אחד קטן (ו"ה ודמיה), שאין בו אלא שש תיבות בלבד!

רואה אתה את התוס' הזה? שאל ר' אברהם כשכולו אש להבה, כל כספו וכל ממנו של העשיר הגדול הזה אינם שווים את התוס' הקטן הזה!!!

כך החדיר הגאון בלב תלמידיו את משמעות הכתוב (תהלים קט, עב) "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף" כפשוטו ממש. בגאונותו פתח לפניו תיכף על אתר את אותו תוס', כדי להמחיש ולהחדיר 'אהבת תורה' והערכה עצומה לכל תיבה ותיבה שבתורתנו הקדושה!

[פרסיות קובץ מס' 14020-7]

הודעה משמחת

הננו להודיע כי לאחר שאול מהשוק

יצא לאור מחדש

ספר 'טיב השידוכים'

• מתורגם לאנגלית •

כמו"כ ניתן להשיג טיב התפילה

וטיב האמונה מתורגם לאנגלית

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאצייט

לע"נ ישראל נתן נטע ב"ר דוד ב"ר משה ז"ל	לע"נ הנדל בת ר' משה ירמיהו ע"ה	לע"נ רבי דוד צבי ב"ר יצחק ז"ל נתרם ע"י בנו מנחם מרדכי ה"ו	לע"נ האשה מרים בת ר' דוד	לע"נ רבי חיים נתן בן יצחק הלוי סגל ר' אברהם יצחק בן ר' צבי דוד הכהן הימלא ביילא בת ר' דוב הלוי	לע"נ רבי חיים נתן בן יצחק הלוי סגל ר' אברהם יצחק בן ר' צבי דוד הכהן הימלא ביילא בת ר' דוב הלוי	לע"נ רבי חיים נתן בן יצחק הלוי סגל ר' אברהם יצחק בן ר' צבי דוד הכהן הימלא ביילא בת ר' דוב הלוי	לע"נ רבי חיים נתן בן יצחק הלוי סגל ר' אברהם יצחק בן ר' צבי דוד הכהן הימלא ביילא בת ר' דוב הלוי	לע"נ רבי חיים נתן בן יצחק הלוי סגל ר' אברהם יצחק בן ר' צבי דוד הכהן הימלא ביילא בת ר' דוב הלוי	לע"נ רבי חיים נתן בן יצחק הלוי סגל ר' אברהם יצחק בן ר' צבי דוד הכהן הימלא ביילא בת ר' דוב הלוי
לע"נ שמחה בת רחל יחזקאל בן עמומה	לע"נ ר' יחזקאל ב"ר צבי ז"ל ולרפואה שלמה ולהצלחת לאה בת אייל תחי' נתרם ע"י בנם יחיאל יחשע ה"ו	לע"נ ר' דב ב"ר אברהם יעקב ז"ל נפטר ה' אלול	לרפואת בועז בן מירה	גרפצ'יק סל: 02-5002321	רפאלי ביטוחים 02-5377177	קשת הרשת 02-6257948 info@keshet-haheshet.co.il	רפאלי ביטוחים 02-5377177	גרפצ'יק סל: 02-5002321	רפאלי ביטוחים 02-5377177

יו"ל ע"י קהילת שבת בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגיוני ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון בעייל (אפשר גם ישירות לפרוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173